

ב"ה

פרשת תצוה

ויקחו אליך שמן זית זך

שמות כז, כ.

ההבדל בין שֶׁמֶן לִסּוּלָת

בהתחלת הפרשה נאמר הציווי "ויקחו אליך שמן זית זך להעלות נר תמיד".

ולכאורה^[1] ציווי זה, אין מקומו כאן, בין הציווי דעשיית המשכן וכליו (בפרשת תרומה) לציווי על דרך עשיית בגדי כהונה (בהמשך הפרשה), אלא, ביחד עם פרטי הציווי על דרך עשיית המנורה, או לאחרי כל פרטי הציוויים דעשיית המשכן וכליו ובגדי כהונה, אבל לא באמצע הענין!?

מכאן באים לשאלה נוספת. כשם שיש צורך לפרש על דבר הַשֶּׁמֶן למנורה, "ויקחו אליך שמן זית גוי", שהרי במדבר לא צמחו זיתים שיוכלו לעשות מהם שֶׁמֶן, אלא, הוצרכו לקחת ממה שהיה להם מקודם לכן (על דרך שהביאו קרבנות מהצאן ובקר שהעלו עמהם ממצרים^[2]) - כמו כן יש צורך לפרש על דבר הַלֶּחֶם לשולחן, שהרי במדבר לא צמחו חטים שיעשו מהם לֶחֶם כו'.

ואכן, נתפרש הדבר בפרשת אמור^[3]: "ולקחת סולת ועשית אותה שתים עשרה חלות גוי" (כפי שאומרים בכל שבת) - לא רק שני פסוקים (כמו בשֶׁמֶן), אלא, כמה וכמה פסוקים.

ועל פי זה, נשאלת השאלה - ממה־נפשך: מדוע בנוגע לשֶׁמֶן - נתפרש בסדר מלאכת המשכן, ואילו בנוגע ללחם הפנים - לא נתפרש בסדר מלאכת המשכן, כי אם בפרשת אמור!?

...אלא הביאור בזה מובן בפשטות. ובהקדמה - שכאשר מפלילים בעניני תורה, שוכחים לפעמים על מציאות הדברים כפשוטם, שמדובר אודות דבר גשמי בעולמנו זה כו', כך, שְׁבֵן תִּמְשֵׁל למקרא שלומד פשוטם של ענינים, לא ישאל מלכתחילה שאלה כזו, ולא עוד, אלא שיתפלא ויתמה לשמע שאלה כזו.

ולגופו של ענין: הכתוב אינו צריך לפרש ולחדש שהיה לבני ישראל שמן וסולת לצורך המשכן (להדלקת הנרות ולחם הפנים) - שהרי לא יתכן לומר שבמשך שלושים ותשע השנים שהיו בני ישראל במדבר לא אכלו אף פעם אחת לחם מן הארץ, ולא הדליקו נר למאור באהליהם, כולל נרות שבת קודש (שרבקה ושרה התחילו)!

אלא מאי - כשנצטוו על נדבת המשכן, הרי, כשם שכל הענינים נעשו בזריזות הכי גדולה ("והם הביאו אליו עוד נדבה בבוקר בבוקר"^[4]), להראות את גודל החיבה כו', נצטוו להביא גם "שמן למאור"^[5] שמן^[6] זית זך להעלות נר תמיד".

אמנם, כל זה שייך רק בדברים שיש אפשרות להביאם זמן רב לפני שיצטרכו להשתמש בהם בפועל - שהרי הציווי דעשיית המשכן היה למחרת יום הכפורים^[7] ואילו הקמת השכן בפועל היתה בראש חודש ניסן^[8] ששה חדשים (לערך) לאחרי זה.

ומכיון שכן, הרי, החילוק שבין "שמן למאור" ל"לחם הפנים" - מובן בפשטות:

שמן - יכולים להביאו זמן רב לפני שצריכים להשתמש בו עבור הדלקת המנורה, מכיון שאינו מתקלקל, כפי שרואה הבן חמש שיש שמן בביתו מחנוכה לחנוכה:

מה שאין כן לחם - מתקלקל ומתעפש במשך זמן קצר, כך, שלא שייך לצוות בעת מלאכת המשכן "ולקחת סולת ואפית אותה שתים עשרה חלות", בה בשעה שיצטרכו להניחן על השולחן לאחרי ששה חדשים!

מצינו^[9] אמנם ש"נס גדול נעשה בלחם הפנים כסידורו כך סילוקו (שסילוקו לשבת הבאה הם כיום סידורו^[10]), שנאמר^[11] לשום לחם חום ביום הלקחו" (שיהא הם ביום הלקחו מעל השולחן): אבל, לא מצינו בשום מקום - ואין כל צורך בנס כזה - שיאפו את הלחם למחרת יום הכפורים, וישאר הם עד ראש חודש ניסן!...

ועל דרך זה בנוגע לסולת (שיאפו ממנו לחם לאחרי זמן) - שלא שייך להביאו ששה חדשים מקודם, מכיון שגם סולת מתליע.

- [1] ראה גם פי' הראב"ע, כלי יקר ריש פרשתנו.
[2] ראה גם שיחת ש"פ תרומה סל"ב.
[3] כד. ה ואילך.
[4] ויקהל לו. ג.
[5] תרומה כה, ו.
[6] פרש"י עה"פ.
[7] ראה פרש"י תשא: ל, טז. לא, יח. לג, יא.
[8] פקודי. מ, יז.
[9] חגיגה כו, ב. וש"נ.
[10] פרש"י שם.
[11] ש"א כא, ז.

פרויקט זו נוסד בימי השבעה לזכרון ולעיני הרב גבריאל נח זוגתו רבקה הי"ד
- שלוחי כ"ק אדמו"ר במומבאי, אינדיא

נדפס ומופץ ע"י הרה"ת ר' שלמה לרר ומשפחתו שיחיו
שלמה נחמיה, צביה זלאטע רייזל, שמואל, מנחם מענדל, ישראל אריה לייב, יוסף יצחק,
שניאור זלמן, חיה מושקא, אברהם דוד, אהרן, חנה